

Tema 23. La penitència (2)

Crist va confiar el ministeri de la reconciliació als apòstols, que el van transmetre als seus col·laboradors. Els sacerdots poden perdonar els pecats en el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant.

19/12/2010

1. Els actes del ministre del sagrament

1.1. Qui és el ministre i quina és la seva tasca

«Crist ha confiar el ministeri de la reconciliació als seus apòstols, als bisbes successors seus i als preveres, col·laboradors dels bisbes, els quals es converteixen en instruments de la misericòrdia i de la justícia de Déu. Exerceixen el poder de perdonar els pecats *en el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant*» (Compendi 307).

El confessor realitza el ministeri de la reconciliació en virtut del poder sacerdotal rebut amb el sagrament de l'orde. L'exercici d'aquest poder està regulat per les lleis de l'Església, de tal manera que el sacerdot necessita tenir la facultat d'exercir-lo sobre determinats fidels o sobre tots.

«En celebrar el sagrament de la Penitència, el sacerdot compleix el ministeri del Bon Pastor que busca l'ovella perduda, el del Bon Samarità que guareix les ferides, del Pare que espera el fill pròdig i l'acull quan torna, del jutge just que no fa

accepció de persones i que emet un judici a la vegada just i misericordiós. En resum, el prevere és el signe i l'instrument de l'amor misericordiós de Déu envers el pecador» (*Catecisme* 1465).

«Atesa la delicadesa i la grandesa d'aquest ministeri i el respecte degut a les persones, tot confessor està obligat, sense cap excepció i sota penes molt severes, a mantenir el sigil sacramental, és a dir, el secret absolut sobre els pecats coneguts en confessió» (*Compendi* 309).

1.2. L'absolució sacramental

Entre els actes del confessor, alguns són necessaris perquè el penitent realitzi els que li corresponen. En concret, escoltar la confessió i imposar-li la penitència. A més a més, amb el poder sacerdotal del sagrament de l'orde, dóna l'absolució al penitent recitant la fórmula prescrita en el *Ritual*, «en la qual són

essencials les paraules: “Jo t’absolc dels teus pecats, en el nom del Pare i del Fill i de l’Esperit Sant”»[1].

«Pel sagrament de la penitència, el Pare acull el fill que retorna; Crist pren a les seves espatlles l’ovella perduda i la porta al ramat; l’Esperit Sant santifica novament el seu temple i hi habita més plenament»[2].

2. Els efectes del sagrament de la penitència

«Els efectes del Sagrament de la Penitència són: la reconciliació amb Déu i, per tant, el perdó dels pecats; la reconciliació amb l’Església; la recuperació, si s’havia perdut, de l’estat de gràcia; la remissió de la pena eterna merescuda a causa dels pecats mortals i, almenys en part, de les penes temporals que són conseqüències del pecat; la pau i la serenitat de la consciència, i el consol de l’esperit; l’increment de les forces

espirituals per al combat cristià»
(*Compendi* 310).

Sant Josepmaria Escrivà de Balaguer en resumeix els efectes de manera viva: «En aquest Sagrament meravellós, el Senyor et neteja l'ànima i t'inunda d'alegria i de força perquè no defalleixis en la lluita, i perquè retornis sense cansament a Déu, ni que tot et sembli fosc»[3].

«En aquest sagrament, el pecador, en remetre's al judici misericordiós de Déu, *anticipa* d'alguna manera *el judici* a què serà sotmès a la fi d'aquesta vida terrena» (*Catecisme* 1470).

3. Necessitat i utilitat de la penitència

3.1. Necessitat per al perdó dels pecats greus

«Per als caiguts després del baptisme, aquest sagrament de la penitència és

tan necessari com el mateix baptisme per als encara no regenerats»[4].

«D'acord amb el manament de l'Església “qualsevol fidel, arribat a l'edat de la discreció, té l'obligació de confessar els pecats greus dels quals té consciència, almenys una vegada a l'any” (CIC 989)» (*Catecisme* 1457).

«El qui és conscient d'un pecat greu, que no [...] combregui del Cos del Senyor sense haver acudit abans a la confessió sacramental, llevat que hi hagi una raó greu o no tingui l'oportunitat de confessar-se; en aquest cas, que es recordi de l'obligació de fer un acte de contrició perfecta, el qual inclou el propòsit de confessar-se com més aviat possible» (CIC 916; cf. *Catecisme* 1457).

3.2. Utilitat de la confessió freqüent

«Sense que sigui estrictament necessària, la confessió de les faltes quotidianes (pecats venials) és

tanmateix vivament recomanada per l'Església. En efecte, la confessió regular dels nostres pecats venials ens ajuda a formar-nos la consciència, a lluitar contra les nostres males inclinacions, a deixar-nos guarir pel Crist, a progressar en la vida de l'Esperit» (*Catecisme* 1458).

«A més, la recepció freqüent i acurada d'aquest sagrament és molt profitosa també per a evitar el pecat venial. En efecte, no es tracta d'una mera repetició ritual, ni d'un mètode psicològic, sinó desig assidu de perfeccionar la gràcia del baptisme, a fi que, mentre portem la mort de Jesús en el nostre cos, també es manifesti en el seu esclat la seva vida en nosaltres (cf. 2Co 4,10)»[5].

4. La celebració del sagrament de la penitència

«La confessió individual i íntegra i l'absolució continuen essent l'única manera ordinària per la qual els

fidels es reconcilien amb Déu i amb l'Església, fora del cas que una impossibilitat física o moral excusi d'aquesta confessió»[6].

«El sacerdot rep el penitent amb amor de germà [...]. Després el penitent fa el senyal de la creu, dient: “En el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant. Amén”. El sacerdot també ho fa, si ho creu oportú. Tot seguit, amb una fórmula curta, invita el penitent a confiar en Déu»[7].

«Aleshores, si sembla oportú, el sacerdot o el penitent mateix llegeix algun text de la Sagrada Escripura; això també ho podria fer el penitent quan es prepara a rebre el sagrament. A través de la paraula de Déu el fidel és il·luminat per a conèixer els seus pecats i és cridat a la conversió i a la confiança en la misericòrdia de Déu»[8].

«Després el penitent confessa els seus pecats»[9]. El sacerdot l'exhorta al

penediment, li ofereix els consells oportuns per començar una vida nova i li imposa la penitència.

«Després d'això, el penitent manifesta la seva contrició i el propòsit de nova vida amb alguna oració que implori el perdó de Déu Pare»[10]. Tot seguit el sacerdot li dóna l'absolució.

Un cop rebuda l'absolució, el penitent pot proclamar la misericòrdia de Déu i donar-li gràcies amb una aclamació breu manlevada de la Sagrada Escriptura, o bé el sacerdot recita una fórmula de lloança a Déu i de comiat del penitent.

«El sagrament de la Penitència pot també tenir lloc en el marc d'una *celebració comunitària*, en la qual els penitents es preparen tots plegats a la confessió i donen gràcies junts pel perdó rebut. Així la confessió personal dels pecats i l'absolució

individual queden inserides en una litúrgia de la Paraula de Déu, amb lectures i homilia, examen de consciència dirigit en comú, petició comunitària del perdó, oració del Parenostre i acció de gràcies en comú» (*Catecisme* 1482).

«Les respectives conferències episcopals dicten les normes sobre la seu de la confessió, les quals han de garantir que estigui situada en un “lloc visible” i sigui “proveïda de reixetes”, de manera que els fidels i els confessors mateixos que ho desitgin la puguin utilitzar»[11]. «No s’han de rebre confessions fora del confessionari si no hi ha una causa justa»[12].

5. Les indulgències

La persona que ha pecat necessita no sols el perdó de la culpa per haver ofès Déu, sinó també de les penes que ha merescut per aquest desordre. Amb el perdó de les culpes

greus el pecador obté també l'alliberament de la pena de separació eterna de Déu; però normalment encara roman com a mereixedor de penes temporals, és a dir, no eternes. També les culpes venials mereixen penes temporals. «Aquestes penes s'imposen pel just i misericordiós judici de Déu per purificar les ànimes i defensar la santedat de l'ordre moral, i restituir la glòria de Déu en la seva plena majestat. Perquè qualsevol pecat porta amb si la pertorbació de l'ordre universal, que Déu ha disposat amb saviesa inefable i caritat infinita, i la destrucció de béns ingents, tant en relació amb el pecador com amb tota la comunitat humana»[13].

«La indulgència és la remissió davant Déu de la pena temporal deguda pels pecats, ja perdonats pel que fa a la culpa, que el fidel ben disposat obté en determinades condicions, per intervenció de l'Església, la qual, com

a administradora de la redempció, distribueix i aplica per la seva autoritat el tresor dels mèrits del Crist i dels sants» (*Catecisme* 1471).

Els «béns espirituals de la comunió dels sants, també els anomenem *el tresor de l'Església*, “el qual, certament, no és una suma de béns com si es tractés de riqueses materials, acumulades en el decurs dels segles, sinó com un valor infinit i inexhaurible que davant Déu tenen les expiacions i els mèrits del Crist Senyor nostre, oferts perquè la humanitat fos alliberada del pecat i assolís la comunió amb el Pare; és en el Crist Redemptor, on es troben abundants les satisfaccions i els mèrits de la seva redempció. Pertany també a aquest tresor el valor verament immens, incommensurable i sempre nou que davant Déu tenen les pregàries i les bones obres de la benaurada Verge Maria i de tots els sants, els quals, seguint les petjades

del Crist Senyor per la seva gràcia, han santificat la seva vida i han portat a terme la missió confiada pel Pare; d'aquesta manera, realitzant la seva salvació, també han cooperat a la salvació dels propis germans en la unitat del Cos místic[14]» (*Catecisme* 1476-1477).

«La indulgència és parcial o plenària segons que alliberi en part o del tot de la pena temporal deguda pels pecats. Les indulgències poden ser aplicades als vius i als difunts» (*Catecisme* 1471).

«Al fidel que, almenys amb cor contrit, duu a terme una obra enriquida amb una indulgència parcial, se li concedeix per obra de l'Església una remissió de la pena temporal equivalent a la que ja rep per la seva acció»[15].

«Per guanyar la indulgència plenària cal executar l'obra enriquida amb la indulgència i el compliment de les

tres condicions següents: la confessió sacramental, la comunió eucarística i l'oració per les intencions del romà pontífex. A més a més, cal que s'exclogui tot afecte al pecat, fins i tot venial. Si falta aquesta completa disposició, i no es compleixen les condicions indicades, [...] la indulgència serà només parcial»[16].

Antonio Miralles

Bibliografia bàsica

Catecisme de l'Església catòlica
1422-1484.

Lectures recomanades

Ordo paenitentiae. Praenotanda 1-30.

Joan Pau II, exh. ap. *Reconciliatio et paenitentia*, 2-XII.1984, 28-34.

Pau VI, const. ap. *Indulgentiarum doctrina*, 1-I-1967.

[1] *Ordo paenitentiae. Praenotanda*
19.

[2] *Ibid.*, 6 d.

[3] Sant Josepmaria, *Amics de Déu*
214.

[4] Concili de Trento, sessió XIV,
Doctrina sobre el sagrament de la
penitència, cap. 2 (DS 1672).

[5] *Ordo paenitentiae. Praenotanda* 7
b.

[6] *Ibid.*, 31.

[7] *Ibid.*, 16.

[8] *Ibid.*, 17.

[9] *Ibid.*, 18.

[10] *Ibid.*, 19.

[11] Joan Pau II, *motu proprio*
Misericordia Dei, 7-IV-2002, 9 b.

[12] CIC 964, § 3.

[13] Pau VI, const. ap. *Indulgentiarum doctrina*, 1-I-1967, 2.

[14] *Ibid.*, 5.

[15] *Ibid.*, Norma 5.

[16] *Ibid.*, Norma 7.

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-es/article/resum-de-
fe-cristiana-23-la-penitencia-2/](https://dev.opusdei.org/ca-es/article/resum-de-fe-cristiana-23-la-penitencia-2/)
(07/08/2025)